

โครงการศึกษาวิจัย

สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. หลักการและเหตุผล

การศึกษาวិชาประวัติศาสตร์ถือเป็นวิชาสำคัญที่ทุกประเทศให้ความสำคัญ เนื่องจากวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีเป้าหมายหลักให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจในตนเองและรากเหง้าของตนเอง โดยใช้หลักฐานข้อเท็จจริงและการตีความ (Fact of Evidence and Interpretation) เป็นเครื่องมือสำคัญในการอธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้วิชาประวัติศาสตร์ยังมีวิธีการหรือขั้นตอนการศึกษาทางประวัติศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการตั้งคำถามเพื่อรวบรวมสืบค้นข้อมูลอย่างลึกซึ้งซึ่งร่วมกับการตรวจสอบข้อมูลหลักฐานต่างๆ ก่อนการประเมินความน่าเชื่อถือและตัดสินใจเลือกข้อมูลเหล่านั้นมาตีความแล้วอธิบายเนื้อหาสาระของปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์นั้นๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล อันนำไปสู่การค้นพบข้อเท็จจริง ความรู้ ความเข้าใจเรื่องราวในอดีต โดยอธิบายเหตุผลของเหตุการณ์ในอดีตที่ส่งผลกระทบต่อมาถึงปัจจุบัน ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นการช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิดให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีวิจรรย์ญาณ รู้จักใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ตัดสินใจ ช่วยพัฒนาคุณลักษณะทางความคิด โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ สืบค้นเรื่องราวอย่างเป็นระบบตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ตามมิติเวลาจากร่องรอยแหล่งข้อมูล ซึ่งสิ่งที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ในปัจจุบันก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ หากมีการค้นพบหรือมีข้อมูล ร่องรอยหลักฐานใหม่ที่นำเชื่อถือ หรือมีการตีความใหม่จากหลักฐานเดิม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานระดับนโยบายด้านการศึกษาของชาติ เห็นความสำคัญของการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ที่สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดไว้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงจัดทำโครงการศึกษาวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ การศึกษาครั้งนี้เน้นศึกษาแบบประเมินสภาพจริงของการจัดการเรียนการสอนในด้านผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล สื่อ/อุปกรณ์การเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผลจากการศึกษาในครั้งนี้คาดว่าจะได้องค์ความรู้ที่จะนำไปใช้ในการจัดทำเป็นข้อเสนอแนะที่มีประสิทธิภาพในด้านการออกแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาวิจัย นั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะช่วยเสริมหนุนการยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๒ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. คำถามการศึกษาวิจัย

๓.๑ สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เป็นอย่างไร

๓.๒ การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ควรเป็นอย่างไร

๔. วิธีดำเนินการ

๔.๑ จัดทำโครงการศึกษาวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๒ จัดทำแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มครู และกลุ่มนักเรียน ในรูปแบบ google form และดำเนินการทดลองการตอบแบบสอบถามเพื่อหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

๔.๓ จัดทำประเด็นคำถามการสนทนากลุ่มย่อยกลุ่มครู นักเรียน และแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการสนทนากลุ่มย่อยกลุ่มครู นักเรียน และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

๔.๔ ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามในรูปแบบ google form ไปยังหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

๔.๕ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ และจัดทำเป็น ร่าง ผลการศึกษาวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๖ จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ ร่าง ผลการศึกษาวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๗ ปรับปรุงแก้ไข ร่าง ผลการศึกษาวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำเป็นรายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ ส่งให้กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการตามนโยบาย Quick Win ที่กำหนดไว้

๔.๘ จัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก (guide book) การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดส่งให้กับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดที่จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๕.๑ ได้ข้อเสนอแนะที่มีประสิทธิภาพในด้านการออกแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับวิชาประวัติศาสตร์ นำไปสู่การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ

๕.๒ การยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๔

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ